

— **Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður og austurumdæminu um styrk til búfræðisnáms.** — Í sambandi við brjef mitt frá 15. júní þ. á. vil jeg hjer 6. sept. með samþykkja að Guttormur Vigfússon, búfræðiskennari á Möðruvöllum, fái af þve því, sem ætlað er til eflingar búnaði í norður- og austurumdæminu, 500 kr. styrk til næstkomandi vetur að nema búfræði við búnaðarháskólann í Kaupmannahöfn, og fylgir hjer með ávísun á þessar 500 kr.

— **Brjef landshöfðingja til biskups um eptirlaun uppgjafaprests.** — Í þóknanlegu 98 brjefi frá í gær meðtók jeg álit yðar, herra biskup, um umkvörtun sira Ólafs Ólafssonar 8. sept. yfir því að hinn núverandi prestur að Fagranesi og Reynistað, sira Tómas Þorsteinsson hafi skorast undan því, að greiða eptirlaun þau, sem sira Ólafi bera af Fagranessbrauði, nema því að eins, að eptirlaun þessi megi borgast af því 300 kr. eptirgjaldi eptir hið sameinaða Reynistaðar- og Fagranessbrauð, sem presturinn borgar í landssjóð, og vil jeg nú tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigöndum það, er hjer segir.

Jeg er yður samdóma um, að hvorki lög 27. febr. 1880 um skipun prestakalla nje lög frá sama degi um eptirlaun presta innihaldi lagaheimild til þess, að greiða eptirlaun sira Ólafs úr landssjóði. Hins vegar er ljóst, að hin nefndu lög og sameining sú, er samkvæmt þeim hefir átt sjer stað á Fagraness- og Reynistaðarprestaköllum, hefir ekki svipt sira Ólaf Ólafsson eptirlaunum þeim, er hann átti tilkall til af Fagranessbrauðinu, og vona jeg því, að þjer sjáið um, að þau verði honum skilvíslega borguð. Sira Tómasi Þorsteinssyni var innanhandar áður en hann sótti um hin sameinuðu prestaköll, að útvega sjer nákvæmar skýringar um byrðir þær, er hvíldu á þeim, og það er eins og þjer, herra biskup, takið fram, því síður ástæða til að ætla, að honum hafi verið ókunnugt um eptirlaunin handa sira Ólafi, sem hann, þá er hann sendi bónarbrjef sitt, var prestur í hinu sama prófastsdæmi og hin sameinuðu prestaköll eru í.

— **Brjef landshöfðingja til póstmeistara um póstflutning með skotsku gufuskipi.** 99
— Yfirstjórn póst- og telegrafmálanna í Kaupmannahöfn hefir skýrt mjer frá, að hún 8. sept. hafi gjört ráðstöfun til, að póstsendingar verði eptirleiðis fluttar í lokuðum póstsekki milli Íslands og Kaupmannahafnar með gufuskipinu Camoens, að því er snertir leiðina frá Íslandi til Leith, en með hinum venjulegu póstum, að því er snertir hinn hluta af leiðinni til Kaupmannahafnar, og að slíkur póstsekkur verði sendur með þeim ferðum, sem Camoens á að hefja frá Leith til Akureyrar 14. þ. m. og til Seyðisfjarðar 29. s. m.

Þetta er yður tjáð, herra póstmeistari, til þóknanlegrar leiðbeiningar og ráðstafanar.

— **Brjef landshöfðingja til stíptysfirvaldanna um aukagjald til prests.** — Í þókn- 100
anlegu brjefi frá 2. þ. m. hafa stíptysfirvöldin tjáð mjer álit sitt um fyrirspurn nokk- 13. sept. urra sóknarmanna í Ásmundarstaðasókn, um hvort presturinn að Presthólum eigi nú heimting á 30 kr. aukagjaldi því, sem með brjefi kirkju- og kennslustjórnarinnar frá 30. ágúst 1853 var lagt prestinum að Presthólum, fyrir að halda uppi guðspjónustugjörð í Ásmundarstaðakirkju. Takið þjer fram, að eins og tjeð stjórnarbrjef ekki virðist að hafa

Hinn 6. október 1881.

100 bundið aukagjald þetta við tíð hins þá verandi prests, þannig hafi gjald þetta verið talið með tekjum Presthólaprestakalls í brauðamötunum eptir þann tíma, þrátt fyrir það að brauðið síðar hafi verið bætt upp með eptirgjaldinu eptir jörðina Sigurðarstaði, og hafi bæði eptirgjaldið eptir þessa jörð og aukagjaldið verið talið með tekjum brauðsins, þegar þær voru bættar upp með 300 kr. úr landssjóði samkvæmt 1. gr. 139. laga 27. febr. f. á. (A. 3). Prestinum að Presthólum virðist því enn bera aukagjald þetta, og með tilliti til þeirra presta, sem nú krefja gjaldsins, virðist það ekki geta gjört neina breytingu, þótt prestar, sem um stundarsakir hafa þjónað á undan þeim, hafi eigi hirt að heimta gjaldið inn.

Um það, sem stiptsyfirvöldin þannig hafa tekið fram, er jeg yður í öllu verulegu samdóma, og eruð þjer beðnir að tjá það hlutaðeigöndum.

101 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um tekjuskatt af landshlut af síldarveiði. — Í þóknanlegu brjefi frá 29. maí þ. á. hafið þjer, herra amtmaður, út af fyrirspurn sýslumannsins í Suður-Múlasýslu tekið fram:

1. að landshlutur af síldar afla verði að skoðast sem arður af hlunnindum, er jörðunni fylgja, og að því sá, sem á jörð þá, er slíkur landshlutur fellur á, geti ekki samkvæmt 1. gr. laga um tekjuskatt frá 14. desbr. 1877 (A. 23) komizt hjá að greiða eignarskatt af slíkum tekjum.

2. að þessi eignarskattur verði að greiðast allt að einu þó landsdrottinn afsali sjer landshlutinn leiguliðanum.

3. að landshlutir þeir, sem prestar hafa af kirkjujörðum eða ábúðarjörðum sínum, verði að teljast með atvinnutekjum, og

4. að þeir, sem stunda síldarveiði, geti samkvæmt niðurlagi 5. greinar laga 14. desbr. 1877 (A. 23) ekki verið skyldir til, að greiða atvinnuskatt af tekjum þeim, sem beinlínis renna til þeirra af bjargræðisvegi þessum.

Fyrir því vil jeg tjá yður, að mjer virðist það vafasamt, hvort ekki megi telja landshluti af síldar afla með tekjum þeim, er beinlínis fylgja landbúnaðinum, sbr. 3. gr. tilskipunar um síldar- og upsaveiði frá 12. febr. 1872, að sínu leyti eins og síldaraflinn sjálfur verður talinn með tekjum af sjáfarútvegi; en með því að spurningar þær, er hjer ræðir um, hljóta að koma fram, þegar reikningarnir fyrir tekjuskatti verða úrskurðaðir, finn jeg ekki sem stendur nægilega ástæðu til að útkljá þær, og eruð þjer beðnir að tjá það hinum nefnda sýslumanni í Suður-Múlasýslu.

102 — Brjef landshöfðingja til prófastsins í Rangárvallaprófastsdæmi um tekjuskatt af arði af prestssetri. — Jafnframt því að endursenda yður hjálögð skjöl, er fylgdu brjefi yðar, herra prófastur, frá 19. apríl þ. á, snertandi úrskurð yfirskattanefndarinnar í Vestmannaeyjasýslu, er staðfestir úrskurð skattanefndarinnar samastaðar um, að telja eigi með emböttistekjum prestsins á Vestmannaeyjum, sem honum ber að greiða tekjuskatt af, arðinn af ábúð prestssetursins Ofanleyti, get jeg þess, að brjef mitt frá 11. jan. 1879 ekki inniheldur neinn úrskurð um tekjur tjeðs emböttismanns neitt einstakt ár, en að eins álit mitt um, hvernig að öllum jafnaði eigi að reikna tekjur nefnds emböttismanns. Yfirskattanefndin í Vestmannaeyjasýslu hefir byggt úrskurð sinn á öðrum skilningi lagaákvæðana þeirra, er hjer koma til greina, en þeim, er jeg hefi fallizt á í